



KANDIDAT

10007

PRØVE

POL2012 1 Teorier og modeller i politisk økonomi

Emnekode	POL2012
Vurderingsform	Skriftlig eksamen
Starttid	29.11.2021 09:00
Sluttid	29.11.2021 13:00
Sensurfrist	20.12.2021 23:59
PDF opprettet	30.11.2021 19:46
Opprettet av	Marius Swane Wishman

i POL2012 høst 2021**Institutt for sosiologi og statsvitenskap****POL 2012: Teorier og modeller i politisk økonomi**

Dato 29.11.2021

Eksamenstid: 09:00-13:00

Tillatte hjelpemidler: Ingen

Faglig kontakt under eksamen: Marius Swane Wishman **Tlf:** 47056893

ANNEN INFORMASJON:

Skaff deg overblikk over oppgavesettet før du begynner på besvarelsen din.

Les oppgavene nøye, gjør dine egne antagelser og presiser i besvarelsen hvilke forutsetninger du har lagt til grunn i tolkning/avgrensning av oppgaven. Faglig kontaktperson skal kun kontaktes dersom det er direkte feil eller mangler i oppgavesettet. Henvend deg til en eksamensvakt hvis du ønsker å kontakte faglærer. Noter gjerne spørsmålet ditt på forhånd.

Vekting av oppgavene: Eksamen består av to deler som vektes likt.

Varslinger: Hvis det oppstår behov for å gi beskjeder til kandidatene underveis i eksamen (f.eks. ved feil i oppgavesettet), vil dette bli gjort via varslinger i Inspira. Et varsel vil dukke opp som en dialogboks på skjermen. Du kan fi igjen varselet ved å klikke på bjella øverst til høyre.

Trekk fra/avbrutt eksamen: Blir du syk under eksamen, eller av andre grunner ønsker å levere blankt/avbryte eksamen, gå til "hamburgermenyen" i øvre høyre hjørne og velg 'Lever blankt'. Dette kan ikke angres selv om prøven fremdeles er åpen.

Tilgang til besvarelse: Etter eksamen finn du besvarelsen din i arkivet i Inspira. Merk at det kan ta én virkedag før eventuelle håndtegninger vil være tilgjengelige i arkivet.

1 Del 1

Del 1

Svar på **ALLE** de følgende spørsmålene (50%):

Spørsmål 1: Forklar Ricardo's teori om leie.

Spørsmål 2: Modeller og forklar en endring i etterspørsel.

Spørsmål 3: Annta at Italia kan produsere enten 120 tonn oliven eller 7000 liter rødvin, og at Hellas kan produsere enten 80 tonn oliven eller 2000 liter rødvin. Bruk Ricardo's teori om handel til å forklare potensiell handel mellom de to landene.

Spørsmål 4: Forklar Marx's teori om fallende profi

Spørsmål 5: Hva er de vanligste analyseenhetene i den neo-klassiske tradisjonen?

Spørsmål 6: Forklar hvorfor jordreform er et sentralt første steg innen økonomisk utvikling i følge Studwell (2013).

Spørsmål 7: I følge Bates (2008), hva er problemet med det han kaller 'kontrollregimer' ('control regimes')?

Skriv ditt svar her**Spørsmål 1:** *Forklar Ricardo's teori om leie.*

Grunnleggende for Ricardos teori om rente var at han så på samfunnet som delt inn i tre klasser. Den kapitalistiske klassen som eide produksjonsmidlene (maskineri, nødvendig materiell, verktøy etc.), den arbeidende klasse som eide sitt eget arbeid og den landeierende klassen som eide eiendommen (som f.eks produksjonsaktiviteter kunne foregå på). Når disse klassene sammen bidro til produksjon og verdiskapning ville verdien skapt som følge av denne prosessen fordeles på disse tre klassene: Kapitalistene ville få profitt på sitt innskudd/investering, arbeideren ville få lønn og den landeierende klassen ville få rente. I følge Ricardo ville alle den landeierende klassens interesser alltid stå i kontrast med de andre interesser. Så la oss se på hvordan denne teorien fungerer og hva den impliserer; Vi kan ta utgangspunkt i landbruket og kornproduksjon.

Til grunn kan vi legge en antagelse om at lønnskostnadene holdes på et konstant nivå (helst minimum). Siden gjenstår det at den landeierende klassen og kapitalistene skal ha sin andel. Den landeierende klassen ønsker å maksimere sin andel, altså renten. Renten vil derav minske den andelen kapitalisten sitter igjen med (altså det som kapitalisten igjen kan reinvestere). Hvis vi sier det blir høyere etterspørsel på korn kan vi siden anta at det er en ønske om å utvide produksjonen, noe som fører til at man legger mer jord under kultivering. Vi kan også anta at det er den mest fruktbare jorden (den som gir høyest avkastning) som er kultiver først. Dette vil altså bety at det landet som nå legges under kultivering til en viss grad er av dårligere kvalitet, og vil li lavere utbytte. Dette vil igjen heve kostnadene på korn i markedet ved høyere etterspørsel. Til syvende og sist gjør dette at verdien på den mest fruktbare jorden først kultivert øker, noe som igjen hever andelen som den landeierende klassen sitter igjen med.

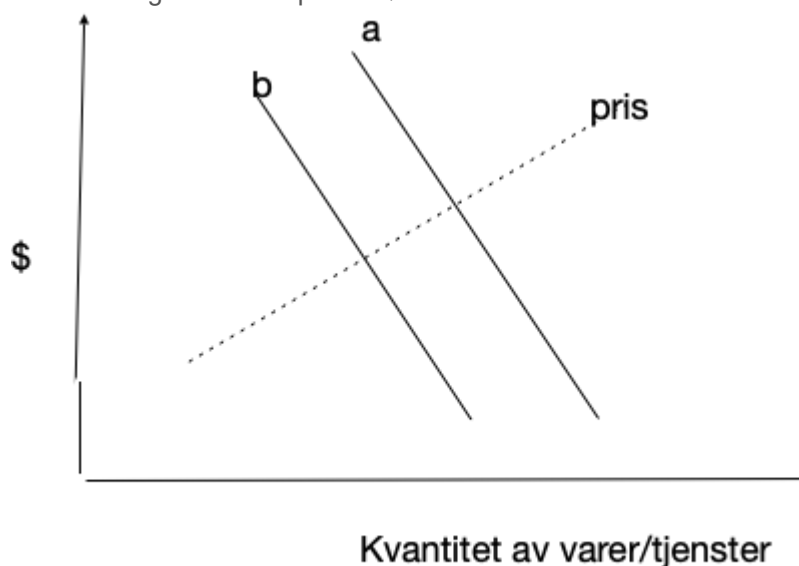
Ricardo mente at dette var en uheldig utvikling i økonomien, da dette ville bremse akkumulasjonen av kapital og hindere økonomisk vekst. Ricardo brukte blant annet denne teorien for å argumentere mot de såkalte korn lovene på starten av 1800-tallet i England, noe som ville ha åpnet for import av korn og presset kornprisene ned og hinderet veksten rente som igjen av hindere akkumulasjon av kapital.

Spørsmål 2: *Modeller og forklar en endring i etterspørsel.*

Når vi innen ny-klassisk politisk økonomi snakker om etterspørsel i markedet og endringer av dette ser vi på relasjonen mellom pris og etterspørsel. Dette er forhold som man jmf. Marshallisk marginal analyse antar å forme markedsatferden til individene. Først må vi legge til grunn noen antagelser:

(1) Konsumenten har suverenitet over sine avgjørelser, (2) Konsumenten har oversikt over sine muligheter og (3) Konsumenten tar avgjørelser basert på sine preferanser = rasjonalitet. I tillegg antar vi at forholdet etterspørselen på en vare eller tjeneste er elastisk til prisen (dvs. at de er omvendt-avhengig av hverandre: Går prisen på varen med øker etterspørselen, går prisen opp synker etterspørselen).

Hvis vi har en endring i etterspørsel kan vi dermed anta at dette har en sammenheng med pris. Prisen på en vare eller en tjeneste kan endres som følge av lavere produksjonskostnader, utvikling av teknologi eller andre forhold som påvirker prisen. La oss si at prisen på en vare eller tjeneste øker som følge av endrede produksjonskostnader:



Som vi ser på figuren (modelleringen) øker prisen (den stiplede linjen), følgelig endres etterspørselskurven til konsumenten fra kurve a til kurve b. Det som faktisk skjer er at da prisen på en vare/tjenester øker vil konsumentens tilbøyelighet til å kjøpe en ny enhet av varen synke (altså endring i etterspørsel). Dette vil igjen føre til at produsenten av gitte tjeneste/vare vil tape penger på produksjonen, og vil derfor korrigere sin produksjon; tilby minere av gitte vare/tjeneste. Da vil igjen prisen på varen synke og etterspørselen følgelig øke som følge av at konsumenten er mer tilbøyelig å kjøpe en mer enhet av gitte vare/tjeneste. Slik viser en enkel marginal analyse at markedet (forholdet mellom pris og etterspørsel) vil falle inn i en likevekt/ekvilibrum.

Spørsmål 3: Anta at Italia kan produsere enten 120 tonn oliven eller 7000 liter rødvin, og at Hellas kan produsere enten 80 tonn oliven eller 2000 liter rødvin. Bruk Ricardo's teori om handel til å forklare potensiell handel mellom de to landene.

Når det kommer til Ricardo sin teori om handel mellom to land baserer denne seg på den som Ricardo kaller for komparative fortrinn. Ricardo mente at hvert land vill tjene på handel med hverandre så lenge landene satset på den næringen de hadde et komparativt fortrinn i. Dvs. at begge land burde produsere det de er best på å produsere, for så handle den andre varen fra det andre landet, i stede for å bruke ressurser på å produsere varere i begge næringer.

I vårt eksempel er de to næringene/varene oliven og rødvin. Vi ser at Italia er fortrinnsvis god på å produsere både oliven og rødvin sammenlignet med hellas (de har absolutt fortrinn i begge varer). Likevel er Italia bedre på å produsere rødvin enn oliven ($\frac{7000}{120}$). Det vil si at det for hver enhet oliven italia produserer kunne de ha produsert $\frac{7000}{120}$ deler mer rødvin. Hvis vi ser på Hellas vil dette forholdet være $\frac{2000}{80}$, altså kan Hellas produsere så mye mer rødvin enn oliven. Likevel er Hellas sammenlignet med italia bedre på å produsere oliven enn rødvin, noe som i følge Ricardos teori tilsier at hellas burde satse på denne varen. Sammenlignet med Hellas er Italia bedre på å produsere rødvin enn oliven, og burde satse på dette. For at begge skal tjene på handelen avhenger dette av transaksjonen mellom de. Italia kan ikke godta en pris i form av oliven som er lavere enn mengden oliven de selv kunne produsert ved en liter oppgitt rødvin-produksjon ($\frac{7000}{120}$), samtidig kan ikke Hellas god ta en pris i rødvin lavere enn det de selv kunne produsert av rødvin ved et tonn oppgitt oliven-produksjon. Så lenge transaksjonen ligger i mellom disse grensene vil begge land tjene på handelen ved å satse på den varen de har et komparativt fortrinn i.

Spørsmål 4: *Forklar Marx's teori om fallende profitt.*

Marx sin teori om fallende profitt er en av flere teorier som forklarer hvorfor kapitalistiske samfunn er dømt til å falle inn i økonomiske kriser. Her ligger fokuset på produksjon, snarere enn markedet. Det ligger i det kapitalistiske systemets natur å søke profitt; Og det er kapitalisten som vil maksimere profitten. Dette kan gjøres ved å senke produksjonskostnadene ved hver enhet produsert. Dette kan gjøres på forskjellige måter, blant annet ved å ha så lave lønnskostnader som mulig (betale arbeiderne mindre), Få arbeiderne til å jobbe raskere/bedre for samme lønn (en samlebandsarbeider f.eks), eller investere i realkapital i form av ny teknologi som er mer arbeidsintensiv - samlet vil dette kunne føre til at færre arbeidere er involvert i produksjonsprosessen. Arbeidsledighet er positivt for det kapitalistiske systemet, da man kan ha en reserve styrken av arbeidere, som er villig til å arbeide for en lavere lønn: Dette holder lønnskostnadene nede. Likevel er den grunnleggende teorien i marxismen arbeids-verdi-teorien, som tilsier at det eneste som legger en vare/tjeneste verdi er arbeidet som skal til for å produsere den. Hvis man har mindre arbeid som skal til, vil dette også føre til at verdien synker. Sammen med at det er færre som arbeider, og mottar lønn og de som arbeider får lav lønn svekker dette omsetningen av de varene med tilsynelatende lavere verdi og profitten vil deretter synke.

Spørsmål 5: *Hva er de vanligste analyseenhetene i den neo-klassiske tradisjonen?*

Innen den neo-klassiske tradisjonen er det markedet og dets evne til å oppnå ekvilibrum som er i fokus. Dette studeres ved å se på forhold i markedet mellom pris og etterspørsel på ulike varer og tjenester. Her er det altså relasjonen mellom forbrukeren (de rasjonelle individene) og selskapene/bedriften (som en samlet rasjonell enhet) som er analyseenhetene. Neo-klassisk økonomi forsøker å forklare deres atferd som følge av gitte forutsetninger i markedet.

Dette kan for eksempel være hvordan pris og etterspørsel på varer og tjenester former forbrukerens kjøpemønster, eller hvordan pris og etterspørsel i produksjonsmidler former tilbudet/produksjons-out-put til selskaper. Nøkkelen til å studere disse analyseenhetene er altså markedet.

..

Spørsmål 6: *Forklar hvorfor jordreform er et sentralt første steg innen økonomisk utvikling i følge Studwell (2013).*

Studwell har sett på ulike caser for økonomisk utvikling i Øst-Asia, og forsøker i sin bok å forklare hvorfor noen av land (som Japan, Sør-Korea og Kina) har klart å utvikle sin økonomi, mens andre ikke har fått det til. Her viser han til flere steg i utviklingen som bidrar til dette, og det første steget er jordreform.

Det vi kan se på flere av landene i Øst-Asia var at mange av landenes jordeiendom var knyttet opp mot store jordeiere som profiterte på den (tilsynelatende dårlige produksjonen som foregikk) i form av renter/leieinntekter.

Studwell argumenterer for at det første steget landene som gjorde det bra var å iverksette en omfordeling disse land-ressursene. Det vil si at staten på en eller annen måte (helst ved å kjøpe ut landeieren) kunne fordele små jordbruksområder til til befolkningen som da fikk privat eiendomsrett over det gitte landområdet (mot en liten og lav nok nedbetaling). Dette ville føre til små arbeidsintensive jordbruks eiendommer, siden bøndene nå eide jorden selv og ville ha et større insentiv til å skape profitt, enn når de stor jordeieren hvet inn profitten.

Dette førte til at den innenriksmarkedet vokste stadig men sikker, som etterhvert økte produktiviteten, og at de produserte et stort nok overskudd av varer slik at disse kunne eksportere disse varene og inntekten til staten. Etterhvert kunne denne positive veksten brukes til å starte ny industri av en høyere teknologisk grad. Det er denne balansen Studwell. løfter frem som avgjørende for å få igang økonomisk vekst i innenriksmarkedet, for så å kunne finansiere videre økonomisk vekst i industrien.

Spørsmål 7: I følge Bates (2008), hva er problemet med det han kaller 'kontrollregime' ('control regimes')?

Bates har sett på hvordan flere land i Afrika har fått politisk ustabilitet. Han argumentere for at dette handler om at de styrende er ute etter å profitt maksimere seg (høste fruktene av uavhengighet etter kolonitiden), dette kan enten gjøres på i hovedsak to måter:

Enten ved at man beskytter befolkningen sin og skaper stabile forhold, som gjør at befolkningen kan arbeide og generere velstand som kan betales tilbake til de styrende i form av skatt som betaling for denne beskyttelsen. Dett kan igjen brukes til å investere i ny industri og teknologisk utvikling, som igjen vil føre til profitt.

Eller så kan man presse befolkningen til å betale ved hjelp av den makten man har som styrende, det som bates kaller for "predate". Noe som er mer effektivt, og kan høste større profitt på kortere tid.

Så når Bates snakker om kontrollregime er dette snakk om de ordninger og institusjoner som skal til for å gå for metode nummer en. Dette er da byråkratiet som sikrer at befolkningen er beskyttet, passer på rettighetene til befolkningen slik at de arbeider (privat eiendomsrett, lønnsinntekter etc.). Samtidig som at det er de institusjonene som legger til rette for den etablerte industrien. Det er blant annet viktig at man etablerer barrierer som beskytter industrien i etableringsfasen. De skal også passe på at industrien som etableres følger de utviklings-målene som er lagt til grunn for statens investering. Det kan være seg mål om konkurransedyktighet på det internasjonale markedet, at varene holder de standardene de skal og at pengene er invitert på riktig vis.

Problemet med disse regimeene er at de er veldig dyre og kompliserte å etablere. Man må ha kompetente embedsmenn/kvinner som gjør jobben sin, som får god nok lønn slik at de ikke bedriver korrupsjon, at de har standarder å følge og at deres forhold er lagt til rette for. Med den antagelsen om at de styrende ønsker å sikre seg profitt, vil ikke det være et fokus som nødvendigvis vil være i fokus. Når blant annet de styrende presses til å ta ut profitt raskere vil det å skattlegge befolkningen (som stort sett er landbrukere), samtidig som du helst vil betale de offentlige ansatt lavest mulig, og høste profitt fra mindre arbeidsintensive næringer (som ressurs næring f.eks) - da dette er mer effektivt. Dette skaper dårligere vilkår for kontrollregime, som igjen vil føre til dårligere kontroll og beskyttelse av befolkning og like lite ettersyn av industri og investeringer. Noe som til sammen vil føre til en helhetlig dårlig økonomisk vekst, og etter hver (iflg. Bates) føre til politisk ustabilitet - Befolkningen tar til våpnene for å beskytte sine interesser.

Besvart.

2 Del 2

Svar på 1 av følgende spørsmål (50%):

Spørsmål 1: Forklar enten den vellykkede økonomiske utviklingen eller mislykkede økonomiske utviklingen i et valgfritt land, fra et 'evolutionary economics'-perspektiv.

Spørsmål 2: Velg et relevant teoretisk perspektiv å diskutere problemet med økonomisk ulikhet, samt mulige botemidler.

Spørsmål 3: Diskuter den globale finanskrisen (2008-2009) i lys av en statsgjeldkrise, slik tilfellet var for Hellas og Island.

Skriv ditt svar her

Har valgt å ta utgangspunkt i spørsmål 1: Forklar enten den vellykkede økonomiske utviklingen eller mislykkede økonomiske utviklingen i et valgfritt land, fra et 'evolutionary economics'-perspektiv.

**Vellykket økonomisk utvikling i Sør-Korea
- Et evolusjonært økonomisk blikk -**

Etter andre midten av 1900-tallet (Koreakrigen på 50-tallet) og frem til i dag har Sør-korea vært et av flere land i Nord-Øst Asia med stor økonomisk utvikling. Byene har vokst, den generelle kjøpekraften til sør-koreanere har økt med tilsynelatende voksende levevilkår for befolkningen. Dette er en annen historie enn den man ser på andre siden av grensen, i Nord-Korea. Et land preget av sult, manglende basis ressurser for befolkningen og lavere levevilkår.

Så hvordan har disse to landene utviklet seg så forskjellig? Hva var det Sør-Korea gjorde rett, som har ført til deres vellykkede økonomiske utvikling? I dette essayet vil jeg ved hjelp et av evolusjonær-økonomisk perspektiv se på den økonomiske utviklingen ved å trekke på noen trekk ved det Sør-koreanske eksemplet. Dette kommer ikke til å være et komparativt oppsett, mot den Nord-Koreanske motparten, men kun case-spesifikt rettet mot landet under lupen: Sør-Korea.

La oss først se litt på det evolusjonær-økonomiske perspektivet. Dette står ikke som en egen skole innen politisk økonomi, og har slik sett ikke de samme stramme analyse rammene som klassikk, ny-klassisk eller marxistisk politisk økonomi. Det er mer en samling av flere ulike og ofte (men ikke alltid) komplementære tilnærminger til økonomi. Analyseenheten vi i evolusjonær økonomi er ute etter å se på er nasjonene. Man ønsker å forklare en utvikling med fokus på interaksjonene og institusjonene som former den økonomiske strukturen. I dette tilfellet er vi ute etter å forklare økonomisk utvikling i et land.

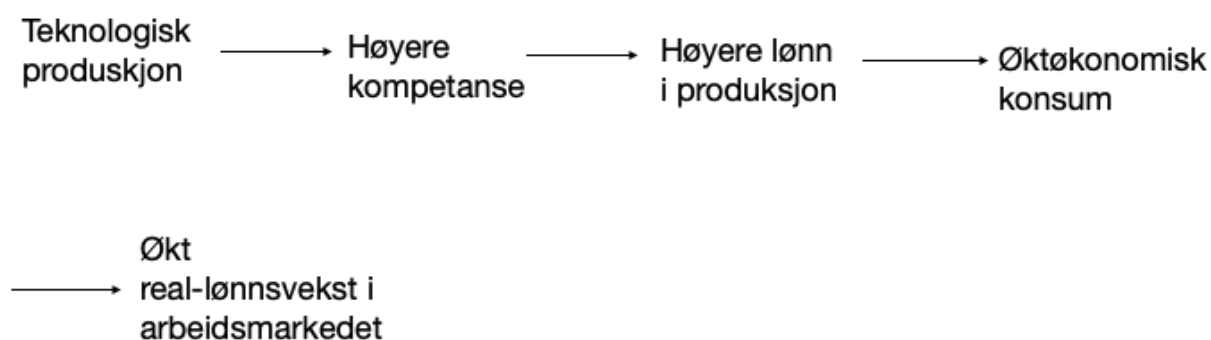
Her har jeg valgt å ta utgangspunkt i de teoretiske perspektivene til Erik S. Reinert, og det som har blitt kjent som The Other Canon. Her trekkes det altså på en annen tradisjon en den klassiske ortodokse politisk økonomiske teorien fra Smith og Ricardo og frem til i dag. Man trekker heller på en annen tradisjon, helt tilbake til renessanse økonomene og deres distinksjon mellom økonomisk aktivitet i bystatene og landsbygda, gjennom Tysk sosial-økonomi og frem til i dag. Dette er en veldig vag og kortfattet fremlegging av en nokså komplisert og lang fagtradisjon med mange bidrag, men jeg ønsker heller å vie tid til å legge frem det teoretiske perspektivet til Erik S. Reinert med bakgrunn i nettopp The Other Canon.

Et av det kanskje viktigste poengene til Reinert når det kommer til økonomisk utvikling, er at det er forskjell på ulike typer økonomisk aktivitet (produksjon): Det finnes både dårlig og god kvalitet på økonomisk aktivitet. Reinert mener at for å oppnå økonomisk aktivitet er det essensielt hvilken type økonomisk aktivitet man velger å bedrive. Det er da særlig god kvalitativ produksjonsaktivitet man må satse på. Hva legges i dette?

La oss se for oss at all økonomisk aktivitet vil varierer i kvalitativ grad på et kontinuum mellom perfekt konkurranse i den ene enden og monopol i den andre enden. Den gode økonomiske aktiviteten befinner seg på den monopol siden av kontinuumet og er karakterisert av å være blant annet å være: teknologisk spesialisert produksjon, kreve høy kompetanse, og kanskje viktigst av alt ha økende skalautbytte. Altså at ved antall enhet produksjonen utvides med, jo større tilbakevendende profitt får man for investeringen. Dårlig økonomisk aktivitet befinner seg på den delen av kontinuumet med perfekt konkurranse. Det vil si at varene som produseres har lav grad kan differensieres fra lignende produkter som produseres (og derfor

konkurrer med disse). Produksjonen av disse varene er kjennetegnes blant annet ved at de: er arbeidsintensiv produksjon, en del enklere manuelt arbeid, og igjen viktig begrenset/avtagende skalautbytte. Her vil utvidet produksjon på et visst tidspunkt ikke gi videre tilbakevendende utbytte. Dette henger sammen med at man gjerne er låst i den arbeidsintensive produksjonsmetoden (lav teknologisk utvikling). Hvis man skal utvide produksjonen av antall enheter må man rett og slett bare ansette fler, med allerede lave lønninger, og begrenset økt produktivitet vil. dette til slutt føre til at antall enheter en ekstra ansatt kan produsere ikke gir økende inntekter jf. lønnskostnadene.

Så hvorfor fører de ulike formene for økonomisk aktivitet til ulikt utfall i økonomisk utvikling? Dette ligger i den gode økonomiske aktivitetens evne til å skape positive *synergieffekter*. I evolusjonær økonomi ligger det altså oppfatning om at fruktene fra den økonomiske aktiviteten som er av en god kvalitet kan spres videre til andre næringer i nasjonen. Reinert sitt klassiske eksempel er sammenligningen mellom en bussjåfør, si i Norge og i Bolivia. Vi kan anta at bussjåføren i Norge og bussjåføren i Bolivia yter tilnærmet samme effektivitet, de gjør i bunn og grunn det samme arbeidet. Likevel tjener bussjåføren i Bolivia la oss si ti ganger mindre enn den i Norge. Dette har med de positive effektene fra god økonomisk aktivitet å gjøre.



Figur 1: Positive synergieffekter.

Disse positive effektene, eller synergieffektene som Reinert kaller de er her enkelt satt opp i figur 1. Poenget til Reinert er at den kvalitativt gode økonomiske aktiviteten er preget av behovet for økt kompetanse i den gitte produksjonsaktivitet. Dette er fordi man har satset på varer som krever mer avansert teknologi, og som trenger faglig kompetanse for å kunne bedrives. Dette skaper igjen økt etterspørsel etter høyere kompetanse, som til slutt vil føre til økt real lønn og videre spre seg til andre næringer. Så hvordan kan man opp nå en slik god kvalitativ produksjon?

Med utgangspunktet for en dårlig utviklet økonomi er ikke dette nødvendigvis like lett. For det første trenger man den nødvendige økonomiske "dyttet" for å kunne etablere en slik gitt industri, og man er da i en sårbar posisjon. Etter dette er det lite trolig at man kan konkurrere på verdensmarkedet med den gitte varen, da den ganske enkelt ikke har oppnådd hverken kvalitet eller anerkjennelse på den internasjonale markedet. Reinert løfter da frem betydningen av å i starten beskytte den nyetablerte industrien for internasjonal frihandel. Dette vil gjøre at industrien kan vokse til den selv har nådd det kvalitativt gode nivået, og frem til da leve på det interne markedet i landet. Like fullt er det viktig, i følge Reinert, at man på et tidspunkt må åpne for den globale handelen, og slippe opp den proteksjonistiske politikken man har ført. Først da kan man etablere seg med en ny og god høyteknologisk industri, som produserer varer av en høyere spesifisert karakter, som kan hente inn god økonomiske velstand til landet både ved global handel, men også ved de positive synergiene industrien fører med seg. I bunn i dette argumentet ligger det en oppfatning av at om man skal utvikle økonomien sin har man alltid

vært avhengig av industri. Reinert sitt evolusjonære politiske perspektiv løfter også frem betydningen av industriens art og karakter: Den må være av en god økonomisk kvalitet

Så la oss nå se på Sør-Korea som eksempel. Etter Koreakrigen på 50-tallet hadde USA en veldig aktiv rolle i etableringen av nytt styresett og satsning på kapitalistisk markedsøkonomi i Sør-Korea. Til å begynne med var det viktig å få etablert god vekst internt i landet. Fra Joe Studwell (2013) sin bok om Øst-Asiatisk tigre (fra pensum i foreliggende emne) kunne vi se at Sør-Korea gjennom jordreform og omfordeling av jordbruksområder klarte å etablere gode økonomiske effekter for sine bønder. Sammen med eksport av agrar varer og no utenlandske subsidier (blant annet fra USA) bidro dette til at stasens inntekter vokste. Dette var med på å gi Sør-korea den nødvendige "dytten" for å kunne hjelpe i etableringen av ny industri.

Med den nye internt voksende markedet, satset nå Sør-Korea på fler høyteknologiske industrier, men vi kan særlig løfte frem bilindustrien som et passende eksempel i denne sammenheng. Bilindustrien var en omfattende industri med ulike produksjonsaktiviteter som på mange nivå krevde høy teknisk kompetanse. Både når det kom til det ingeniørfaglig ved motor utvikling m.m, designavdelingen ved karosseri og ikke minst fabrikkens komposisjon og produksjonsaktiviteter. I tillegg til at den nye bilindustrien krevde høy kompetanse i sleve produksjonen av bilene, brakte den også med seg høyere etterspørsel etter anleggsarbeidere til å bygge fabrikkene, utvikling av transport og infrastruktur, levering av materiale og ressurser til industrien og en rekke andre varer og tjenester knyttet til industrien. Sammen med det økonomiske "dyttet" fra jordreformen, og den omfattende utviklingen rundt etableringen av den nye industrien hadde Sør-Koreas økonomiske realitet endret seg. Men var det så lett?

Den ny-etablerte industrien var fortsatt ung, og led av sine barnesykdommer. Her ble det derfor viktig, til tross for USA's press om å proklamere frihandel (den såkalte Washington konsensusen), å beskytte industrien i etableringsfasen. Med stadig økende real lønn etablerte det seg etter hvert et inventert marked for de nye høyteknologisk produserte bilene fra de sør-koreanske fabrikkene. Dette var med på å støtte opp under industrien i oppstartsfasen. Samtidig førte Sør-Koreas (Studwell, 2013) en aktiv politikk om å etterse industriutviklingen og passe på at mål prisgitt ved investering og støtte bel holdt slik at industrien omsider nådde et nivå med konkurransedyktighet på det globale markedet. Dette klarte de etterhvert å oppnå, og i dag er Sør-Korea verdensledende innen sin bil-teknologi.

Samtidig ser vi at etableringen av bilindustrien førte med seg økonomisk vekst for de som var ansatt i industrien. Denne han sammen med, slik som også Reinert viser til i sitt evolusjonære økonomiske perspektiv, økt etterspørsel etter høy kompetanse på mange områder. Ved å etablere en næring, hvor dine produkter, slik som de Sør-Koreanske bilene, hadde en egen differensialligning i forhold til andre lignende produkter på markedet førte produksjonen til økende skalautbytte. Sammen med industriens positive synergieffekter har dette vært en vellekyt økonomisk utvikling for den Sør-Koreanske økonomien. Hvorvidt dette er overførbart til andre gjennstår å se.

Besvart.